

УЛУУС МУННАҔЫН ЫҢЫРАР ТУҔУНАН УЛУУС БАҔЫЛЫГЫН ДЬАҔАЛА

«Саха Республикатыгар государственнай былаас олохтоох органнарын туһунан» Саха республикатын Конституционнай Сокуонун 2 баһ. 11 ыст. ологуран дьаһабын:
1. Улуус Муннаҕын (иккис ыҥырылыах) бастакы тэрээһин сессиятын бу дьыл ахсынны 26 күнүгэр сарсыарда 10 чаастан Нам с. (улуус дьаһалтатын актовай саалатыгар) ыҥырабын.
2. Улуус дьаһалтатын тэрийэр-правовой управлениета (Сивцев К.Е.) улуус Муннаҕын сессиятын тэрээһин өттүгүн хааччылар үлэни ыҥырабын.

Улуус Баһылыга А. Дьяконов

2000 үтүө дьыала

САҢА ОСКУОЛА ТУТУЛЛУОҔА

2-с Хомуस्ताах оскуоланын коллектива 70-ча сыл устата эдэр көлүөнэни иитиитэ сыраллаан үлэһэн кэллэ. Бу оскуоланы бүтэрбиттэр норуот хаһаайыстыбатын араас салааларыгар ситиһилээхтик үлэһии-хамныы сылдьаллар. Оскуола гражданскай сэрии геройа Г. В. Егоров аатын кытта Ыкса сибээстээх. Кини көүлүһүнүнэн оскуола бастакы дьыта «Үүнэр олоххо» тутуллубута. Кэнини көһөн кэлэн Хатас бөһүлөгөр тутуллубута. Ол кэнигиттэн билигин улахан дьыта, эргэ дьыта холбоотуон оҕоһу тутуу начальнай оскуола, мастерской, интернат эбии тутуллубуттара. Бу туһуулар ыҥытарга оччотуу оскуола директордара Е. П. Сивцев, А. А. Кузьмин, Г. Ф. Габышев, Н. Д. Олесов учууталлары, тех. үлэһиттэри өрө туруоран суббогнник бэрээдэгинэн оҕорторбуттара. Билигин бу туһуулар эргэ, эмээрэ, саҥа ирдэбилгэ эппиэттиэхтээр кайда эмэ ҕынан сууллубатар-алдыамматар ханнык дьыта аайы өрөмүөнү оскуола бэйэтин коллективин күүһүнэн ыҥыта сатыыр. 1989 сыллаахтан саҥа таас варианынан оскуола тутулан испитэ да үп-харчы кырыымчыгыттан уһаан-тэһийэн тутуута тохтоон турар. Маннык эрдэйдэ олордохтунна, «Үүнэр» СХПК бэйэтин үлэһиттэрин уопсай муньага сөбүлөһөн оскуолабытыгар буор босхо икки 4-түү кварти-

ралаах дьылаһы бэлэх биэрэн үөртө. Бу 2000 сылга 2000 үтүө дьыала иһинэн ботуччу бэлэх дьыта оскуола үлэһиттэрэ, төрөппүттэр «Үүнэр» СХПК коллективтар, чуолаан директор А. Ф. Степанова уонна СХПК салайааччыларыгар Г. Ф. Габышевка, В. Е. Колесовка, Е. А. Соловьевка о. д. а. барҕа махталлары биллэрэллэр. Бу коллектив сохтоо эрдэйдэттэн оскуола элбэти көмөлөспүтэ уонна көмөлөһөр даҕаны. Билигин билиги нэһилиэкпит дьонноро саба түһэн бу дьылаһы «Буойун» учаастактан көһөрөн аҕалан тутуохтаахпыт, ол тутуу «2000 үтүө дьыала» сүрүн үлэһэ буолар. Онно билиги 2 Хомуस्ताах администратиятыгар, СХПК салааларыгар, төрөппүттэриттэр көмөлөһүөхтэрэ, өйөһүөхтэрэ дьыта биэргэ эрэллээхпит.

Манан сибээстээн оскуола коллектива үүнэр саҥа үйэ биэр санаанан үлэһэн-өйөһөн нэһилиэкпит, улууспут чэчири сайдарын туһугар үлэһиттэр-хамныахпыт, үүнэр саҥа көлүөнэбит өйө-санаата, билиитэ-көрүүтэ биһигиттэн барыбытыттан тутулуктааһын дьоммут-сэргэбит өйүүллэриттэн олох үөрөбүт. Саҥа дьылга, саҥа үйэ барыгытыгар дьолу-соргуну, саҥа санаалары, үрдүк күүрээһиннээх үлэни баҕарабыт!

2 ХОМУСТААХ ОРТО ОСКУОЛАТЫН КОЛЛЕКТИВА

ҮЧҮГЭЙ ҮЛЭЛЭРЭ БЭЛИЭТЭННЭ

Сотурутааһыта пенсионнай фонда тэриллибитэ 10 сыла туолубута республикада кизгиник бэлиэтэннэ. Билиги улууспут бу эйгэ үлэһиттэр сайлааччыларын үлэлэрэ үрдүктүк сыналана. Ол курдук улуустаағы пенсионнай сулууспа салайаачыта К.К. Ядрихинская республика Правительствотын Бочуотунай Грамотатынан, оттон кини солбуйаачыта Л.А. Сивцева Российской Федерация Пенсионнай фондун Бочуотунай Грамотатынан наҕараадаланылар.
Улуус нэһилиэнньэтин кырдыҕас аранатын араначчылыыр сулууспа үлэһиттэригэр кэлэр өттүгэр өссө да ситиһиллэри баҕарабыт.

Билиги иһт.

САҢА ДЬЫЛЛААҔЫ БЫРААҔЫННЫК, НОРУОТ КҮҮЛЭЙЭ

Буолар сирэ: М.К. Аммосов аатынан болуосса.
Буолар кэмэ: Ахсынны 31 күнэ, Саҥа дьыл түүн 1 чаастан.

Программат:

1 чаас - Улуус баһылыга Дьяконов А.Н. эгэрдэтэ

1ч.10м. - Саҥа дьыллаағы фейерверк. Баҕалаахтар бэйэбиттэр фейерверктын илдээ кэлиэххитин сөп.

1ч.20м. - Саҥа үйэ Морухс Оҕоньорун уонна Хаарчаанатын көрдөөх конурстара. Тэрилтэлэр, дьыта кэргэттэр кытталлар.

Кыайылаахтары бириестэр күүтэллэр. Кыттааччылар салааскалаах кэлэбит, көстүүмүтү көрүллэр.

1ч.40м. - Үнүкүү-биттик, көр-күлүү, ырыа-тойук.
Улуус дьаһалтата

НАМ УЛУУХУН ДЬАҔАЛТАТЫН БАҔЫЛЫГАР А. Н. ДЬАКОНОВКА

Улуус бары олохтоохторун кэлэн иһэр Саҥа 2001 сылыннан ис сүрэхпиттэн эгэрдэлибин!
Ааспыт үйэ Аан дойду масштабтаах эпохальнай событидарынан эрэ биллибит буолбатах, түбүктээх үлэһэн эмиз, онуоха билиги норуоптут кыһыл көмүс буукубаларынан достойнайдык сурулуна уонна элбэх ахсааннаах ырахааттары итиэннэ мэхэйдэри туораан, бэйэтигэр эрэллээх.
Саҥа тыһыынча сылга, эрэнэбин, улуус олохтоохторо, кэлэр көлүөнэлэргэ быһаарыллыбатах проблемалары буолбакка, сарсынгы күнгэ эрэл, кылаабынайа - бэйэргэ эрэл хаалларыахтара дьыта. Билигиттэн ураты ким да республикабытын байылыат уонна уйгулаах оҕороо суоҕа.
Барыгытыгар улахан оптимизмы, үлэһэ уонна үөрэххэ дьаныары. Дьолу итиэннэ кытаанах доруобуйаны баҕарабыт!

Ытыктабылы кытта Ю. В. ХИЛЬ,
Өлүөнэ сунньунээҕи уокурукка
Саха Республикатын Президентин
бэрэстэбиитэлэ
2000 с. ахсынны 20 күнэ,
Покровскай к.

ҮЛЭ ДЬОНУН АРАҢАЧЧЫЛЫЫР

РОССИЯ ҮӨРЭҔИҢ ҮЛЭҢИТТЭРИН ИДЭЛЭЭХ СОЮЗТАРА
ТЭРИЛЛИБИТЭ 95 СЫЛЛААХ ЮБИЛЕЙЫГАР АНАЛЛААХ
ПЛЕНУМТАН

Ахсынны 16 күнүгэр Россия Үөрөҕүн үлэһиттэрин идэлээх союзтара тэриллибитэ 95 сыллаах юбилейыгар аналалаах пленум буолан ааста. Онно улуус Үөрөҕүн, оскуолаҕа кииривин иһинээҕи саастаах оҕолор тэрилтэлэрин үлэһиттэрин идэлээх союзтара лидердэра, активистара, ветераннара кытыннылар.

Дахылааты үөрэх үлэһиттэрин идэлээх союзтара улууустаағы комитеттин председателэ А.Г. Шарапов оҕордо.

Идэлээх союз оройуоннаағы, улуустаағы комитеттэрин урукку уонна билигин сайлааччылары, президиум чилиэннэрэ чистээннилэр. Кинилэр ахтымылары оҕордулар, эгэрдэттэллэр эттилэр. Дьоро киһи идэлээх союз оройуоннаағы комитеттин урукку сайлааччылары уонна активистара М.Е. Пестерев, М.М. Данилов, В.И.Новгородов, В.М. Шапошников, И.С. Гаврильев, М.Ф. Кугданов, Б.И.Ершов у.д.а. ааттара ытыктабылынан ааттаһа, баар ветераннарга махтал суруктар, Бочуотунай Грамоталар, өйдөбүнньүк сувенирдар туттарыллылар.

Ово Түөлбэтин С. Неустроева сайлааччылаах «Лена долгунара» оҕо үнүкүүтү коллектива, А.Оксомов баһылыктаах «Мичээр» үнүкүү ансамбля, А.Олесова наставниктаах «Кэскил» уолаттар хордарын коллектива уонна биридиилээн толорооччулар бичээр кыттылаахтары истинник эгэрдэттилэр.

Россия Үөрөҕүн үлэһиттэрин идэлээх союзтара тэриллибитэ 95 сыллаах юбилейынан хаһыат корреспонденна үөрэх үлэһиттэрин идэлээх союзтара улуустааҕа комитеттин председателэ А.Г. Шараповы кытта кэспэттэ.

— Александр Гаврильевич, үөрэх үлэһиттэрин идэлээх союзтара үлэһит интэриэһин туруулаһан көмүскүүр буолан оруоллара үрдүк. Итинник союзтар билиги оройуонмутулар таһан тэриллибиттэр?

— Улууска үөрэх үлэһиттэрин идэлээх союзтара хаһан тэриллибиттэрин туһунан чуолкай бэлиэтэһиһи кыайан булбатыбыт. Дьокускайдаағы кини архыпка баар докумуоннар көрдөрүүлэринэн 1871 с. Куонга - Кирээскэ 9 үөрэнээччилээх биир кылаастаах народнай училище аһыллыбыт. Революция кыайыһытын түмүгэр дьадаҥы, кыра-хара норуот, аҕыйах ахсааннаах омуктар төрөөбүт тылларынан үөрэнэр кыагы ылбыттара.

1918 с. Правительство аналалаах декретинэн оскуолаларга уопсай үөрэхтэһиһин саҕаламмыта. Итинэн сибээстээн Нам оскуола 1920 с. бастакы сүһүөх үлэ оскуола буолубута. 1920-21 сс. Нам улууһугар бу оскуоланы таһынан Аппааныга, Хатын-Арыыга, 1-Хомуस्ताах оскуолалар аһыллыбыттара. Бу көмтэн ыла улууска үөрэх үлэһиттэрин идэлээх союзтара үөскээбиттэра буолуо дьыта сэрэйиэххэ сөп. Ити саҕана онтон да кэлин сылларга идэлээх союзтара кимнээх иилээн-саҕалаан үлэһиттэртэра чуолкайдана илик. Онтон сэрии кэнинээҕи кэми ылан көрөр буоллааха үөрэх үлэһиттэрин идэлээх союзтара Нам орто оскуолатын география учуутала Нифонтов Николай Алексеевич сайлыбыта биллэр. 1953-57 сс. комитет председателинэн М.Е. Пестерев үлэһиттэра Райком састаабыгар 5-7 киһи киирбиттэра. Онно Н.А. Нифонтов, М.М. Данилов у.д.а. бааллара. Ити кэмгэ Райком учууталлар үлэлэригэр, олохторугар үөскээбит мөккүөрдэ-

ри быһаарыһа, сыһыалангы тэрийиһигэ, путевканы булан бизиригэ, күрэхтэһиһилэри ыһыһыга, көмөнү оҕорууга туһайылыбыт үлэлэри ыһыһыта.

Ити сылларга үөрэх эйгэтигэр сайдыы бэлиэтэммитэ. Ол курдук Нам с. 50 миэстэлээх 2 №-дээх дьаһыла-сад үлэтин саҕалаабыта. Затон, Бөтүн, Көбөкөн типовой оскуола тугулулубуттара. Оройуон үрдүнэн 7 кылаастаах үөрэхтэһиһин ситиһилибитэ.

— Идэлээх союз комитетта уонна үөрэх салаата тугу үлэни ыһыһыттар?

— Үөрэх үлэһиттэрин идэлээх союзтара Р.Д. Ушницкай, В.И. Новгородов, Н.Р. Хойутанов сайлыбыттара. Үөрэх салаата уонна идэлээх союз оройуонга үөрэх тиһигин сайынарыһа биир ныгыл күүс буолары ситиһиттэра. Бу кэмнэргэ оройуон үрдүнэн 8-с кылаастаах үөрэхтэһиһин саҕаламмыта. Ити сылларга үөрэттигэ кабинетнай системаны киллэри күүскэ ыһыһылыбыта. 15 учуутал «Килбиэннээх үлэтин иһин» медальынан наҕараадалааммыта. 7 киһиэхэ үтүөлээх учуутал аата ингэриллибитэ. 112 педагог «Норуот үөрэтириитин туйгуна» знагынан бэлиэтэммитэ.

1974 с. үөрэх салаатын инспекторынан үлэһит В.М. Шапошников иделээх союз оройуоннаағы комитеттин председателинэн талыһылыбыта. Оройуон бары оскуолаларыгар, үөрэх иннинээҕи саастаах оҕо тэрилтэлэригэр үлэ-хамнас сэргэхсийбитэ. Иделээх союз мунуктара, оскуолаларга ити аһылык тэриллибиттэра. Хатырык, Модут, Бөтүн, Хамаҕатта, Партизан оскуолаларыгар солбуйсан пионерскай лааһырдар үлэһиттэра. В.Н. Борисова, Х.Н. Акимова лааһырдар начальниктарынын быһыһынан үгүс

саҕаны, сонуну киллэрибиттэра. Бу сылларга үлэ-сыһыалан лааһырдар аһыллан, үгүс үөрэнээччилэр туһалаах үлэһэн дьарыктамыттара, дуоһуһа сыһыаммыттара. Ф.Я. Калугин, Ю.С. Сивцев, С.Г. Кириллин у.д.а. бастыҥ сайлааччыларынан буолбуттара.

Оскуолалар идэлээх союзтара А.П. Протодьяконова (Нам 8-с кыл. оск.) Г.А. Кривошапкина (Хамаҕатта орто оск.) у.д.а. иилээн-саҕалаан үлэһиттэра. Үөрэх үлэһиттэрин идэлээх союзтара оройуоннаағы комитетта уонна үөрэх салаата (сэб. И.С. Гаврильев) муньаһы биригэ ыһтар практикалара олохтоммута. 1970-80 сс. үөрэх хаачыһыбата 11,4% үрдээбитэ. Кылааска оҕо иккис сылга хаалыһыта 30 төгүл аччатыллыбыта.

— Валентина Михайловна кэнигиттэн үгүс үлэһиттэра, эппиттээх дуоһуһа кимнээх талыһылыттар?

— 1990 с. олунньу 15 к. оройуонга үөрэх үлэһиттэрин идэлээх союзтара комитеттин босхолуммун председателин штата көрүллүбүтэ. Ити сыл күһүнүгэр идэлээх союз председателинэн үлэһиттэра муньаһы, атын үлэһиттэра барыбынан президиум чилиэнэ Л.П. Федоров председателинэн быһбардаммыта. Кини 1991-96 сс. үлэһиттэра. Ити кэмгэ үөрэх салаатын уонна идэлээх союз икки ардыларыгар биригэ үлэһиттэра сөбүлэһиһи оҕоһулулубута. «Сахабилибаантан» үөрэх үлэһиттэра кредит ылан дьылаһы тутуубуттара. Бу сылларга Нам - Горнай - Хамаҕас оройуоннарын икки ардыларыгар үөрэххэ, спортивнай уонна культурнай үлэһиттэра дуоһабардаһан күрэхтэһиһилэр, холбоһуктаах ыһахтар ыһыһылар буолбуттара.

— Эи атын сиргэ үлэһэн баран урукку үлэһиттэра таһан төһүкүсүрүгү уонна тугу үлэһиттэра?

— 1996 с. балаһан ыйын саҕатыгар идэлээх союз пленумугар иккистээн быһбардаммытым. Ити күһүн дойду үрдүнэн ыарахан балаһыанһа бүрүүкээбитэ. Үөрэх үлэһиттэра уопускалары харчытын, балаһан ыйынаағы хамнастарын кыайан ылбакка забастовкалыырга күһэллэбиһит. Ити кэнигиттэн улуус дьаһалтатын кытта икки төгүл сөбүлэһи түһэрибиһит. 2001-2002 сс. сөбүлэһи санардыллан оҕоһулуохтаах.

Билигин кэмгэ үчүгэйдик үлэһиттэра идэлээх союзтар ахсааннара үксээтэ. Союзтар лидердэрин авторитеттара үрдээтэ. Ол курдук Т.А. Чирикова (1 №-дээх оҕо саада), С.Г. Сергучева (оҕо сан. сада), В.И. Чернов (Салбан орто оск.) у.д.а. миэстэлэригэр былааннаахтык үлэһиттэра.

— Иделээх союзтара өйчүр сайлааччылары аатталаа эрэ?

— Итинник сайлааччылар билиһээ аһыһа суохтар. В.Н. Попов (гимназия), В.И. Эверстов (саха - фр. оск.), П.Р. Михайлов (Бөтүн орто оск.), В.Е. Егоров (Нам 1 сүһүөх оск.) у.д.а. ааттаныахтарынын сөп.

— Александр Гаврильевич, кэрэхсэбиллээх көпсөһүн иһин баһыһыта. Түбүктээх үлэһиттэра ситиһиһилэри, тугу бэйэһэр доруобуйаны, дьолу-соргуну баҕарабыт.

Кэспэттэ Виталий Сыромятников

БЫҺАА-РЫЫ: Бу этии пленка суруулан, Бүгү олохтоох радиотынан 1967 сыллаахха барыллбитэ. Оччотоогу ирдэбил быһытынан туох кэпсэммитэ барыта суруулан, массыыннака бачэптээнэ, Саха радиотын корреспондентскай сетигэр ытытыллара. Дьэ оһон Ал. Тим. Андреев тууу кэпсээбитин билсэбит.

Аммосовскай аабылар МИИГИТТЭН 13 СЫЛ БАЛЫС ЭТЭ

кулүүс бассабыыктарга баар буолара олус суолталааҕа. Дьэ, ити курдук үлэли барбытым. Оһон 1924 сыллаахха диэри Максим Кирович кытта көрсөр түгэн кустубэтэ.

1923 сыллаахха доруобуйабынан телеграфист үлэтигэр уурайбытым. 1924 с. «Саха ому» диэн культурнай-сырдатар уопастыба бырабыланыытын секретарынан уонна завхонунан үлэргэ киирбитим. Бырабыланыытын саха биллиилээх суруйааччыта Анемподист Иванович Софронов салайара. Бырабыланыына Ойуунускай, Саха Кини Ситэриилээх Комитетын чилиэнэ В. Н. Леонтьев баалара. Максим Кирович оччолорго Саха Республикатын Народнай Комиссардарын Сэбиэтин Председателинэн үлэтирэ. Кини Ойуунускайы — Саха Кини Ситэриилээх Комитетын Председателин кытта сүбэлэһэн, миигин «Саха ому» уопастыбага үлэтигэр босхолуурга Софроновка эпипиттэ. Кинилэр «тэрээһин кэмгэ сөптөөх дьоннор наадалар» диэбиттэ. Софронов сөбүлэспитэ.

Аммосовтаах миигин 1925 с. Саха Кини Ситэриилээх Комитетын уонна Народнай Комиссардар Сэбиэттэрин завхонунан уонна счетоводунан анаабыттар. Бу үлэргэ балаһыаньа онун-тойун булбутун кэннэ, 1926 сыллаахха Саха Кини Ситэриилээх Комитетын уонна Народнай Комиссардарын холбохуктаах канцеляриеларын начальнигынан анаабыттар.

Оһон 1927 сыллаахха муус устарга хайа промышленноһун управлениетыгар командировкага ыппыттар, оһон дуоһунаска босхолломтум. Бүлүү уокуругар Ахтаранга үрүр олус сыналаах күндү минералы — исландскай шпаты көрдөөһүнү барсыбытым.

Ити курдук Максим Кирович уонна Платон Алексеевич кытта биригэ үлэлээһиним бүтүттэ. 1924 сылтан 1927 сылга диэри биригэ үлэлиир кэммэр Максим Кирович сиппит-хоһут салайааччы, государственной деятель быһытынан норуот дириг ытыктыбылын ылбыта.

Кини приемугар сылдыбыт дьоннор олус астынан тахсаллара. Максим Кирович приемнуур кэмэ ханан барар уонна ханнык да хаачахтааһына суох буолара. Кэпсэппит дьон кини боростуйун, болломтоосун, сайаарын астынан туран ахталлара. Киниэхэ сылдыр дьоннорго, дьадаҥы буоллун, интеллигент буоллун тэһник сыһыаннара. Кини туох кыалларынан кивилэр наадаларын, кыһалдарын толорорго кыһаллара.

Оччолорго кырдык да кытаа-

кыаллыбат этэ.

Максим Кирович Москвага сотору-сотору баран кэлэрэ. Кини В. И. Ленини, М. И. Калинин кытта көрсүһүүлэрин, туту ситиспитин, партия уонна Правительство салайааччылары Саха сириг харанаттан уонна хаалыттан таһаарга улахан кыһамныларын ууралларын үөрөн-көтөн туран кэпсиирэ. 1934 с. Максим Кирович Москвага барыта уонна Казахстанга эпиптээх партинай үлэргэ ытыллыбыта. Карагандинскай уобалас обкомун бастаык секретарынан талыллыбыта уонна Советскай индустрия модун тирээгэ буолбут Карагандага доһуннаах тэрийэр үлэни ыппыта, бэйэтин туһунан норуот өйүттэн ханан да сүппэт өйдөбүлү хаалларбыта.

Максим Кирович 1938 сыллаахха Киргизия Коммунистическай партиятын КК секретарынан сылдан сымыйалан буруйдааһынга түбэһэн өлбүтэ.

Партия уонна норуот нургуун уола Максим Кирович Аммосов туһунан кылгас ахтыбын бүтэрэрбэр кини охсусупт уонна төрүттээбит улуу дьыалага сиппитин сиппититтэн мунура суох үөрөбүн, кизн туттарбын этиэхтигэр баарабын.

Максим Кирович норуот сүрүрүр үйэ-саас тухары чугас, кини аата ханан да буолтун иһин кизн туттууулаахтык ахтылына.

Ал. Тим. Андреев үлэтин туһунан ыспыраапка:

- 1909 с. 8. 21 — Бүлүү хонтуоратын почтальона.
- 1912 с. 9. 13 — Дьокуускайдаагы почта-телеграф КРУ-та.
- 1913 с. 9. 1 — сыллаары хамнаһа 420 солк.
- 1914 с. 10. 10 — Орто-Халымага 1 У разрядтаах чиновник дуоһунанын толорор.
- 1915 с. 4. 13 — Бүлүү хонтуоратын 1 разрядтаах чиновнига.
- 1915 с. 12. 1 — Дьокуускайдаагы хонтуора У разрядтаах чиновнига.
- 1916 с. 12. 12 — Алданнаагы почтовой-телеграфнай отделение 1 У разрядтаах чиновнига, отделение сибидиссэйа.
- 1917 с. 4. 1 — ити мистэргэ 3 разрядтаах чиновнигынан анаар.
- 1921 с. 5. 21 — Дьокуускай к. уокуругун управлениетын личнай састаабын отделение начальнига.
- 1921 с. 7. 25 — сибээс управлениетын административнай подготовканын начальнига.
- 1922 с. 9. 26 — Алданнаагы отделение сибидиссэйиэн анаар.
- 1923 с. 9. 10 — эргиз уонна промышленность Народнай Комиссариатын тас соруудахтарга аена.
- 1924 с. 5. 1 — «Саха ому» уопастыба завхона уонна секретара.
- 1925 с. 6. 15 — СКСК уонна ССССР НКЗ завхонунан уонна

- счетоводунан анаар.
- 1926 с. 5. 15 — СКСК уонна ССССР НКЗ канцелярияларын начальнига.
- 1926 с. 12. 20 — Бүтүн Союзтаагы переписи ытытыга статистика управлениетыгар оройуоннаагы инструкторынан командировкаланар.
- 1927 с. 4. 1 — ССССР промышленноска управлениетыгар исландскай шпаты көрдүүр экспедицияга командировкаланар.
- 1928 с. 1. 12 — Исландскай шпаты туттара Москвалыы.
- 1930 с. 2. 4 — Нам улуугуугар таһаарсчыттары кытта контракт түһэрсигэ «Союз золото» Дьокуускайдаагы хонтуоратын аена.
- 1930 с. 4. 1 — «Союз золото» Дьокуускайдаагы хонтуоратын сибидиссэйэ, Дьокуускайдаагы акционернай уопастыба Якутгосторг ЯКЦ-тын Оргбюротун статистикага отделение сотрудунига.
- Ити сыл 8. 1 — «Союз золото» Бүлүүтээги агентвотын сибидиссэйинэн анаар.
- 1931 с. 11. 15 — «Цветметзолото» Бүлүүтээги агентвотын сотруотуска специалиһа.
- 1932 с. 2. 14 — Алдан бириискэлэригэр транспорт сибидиссэйинэн командировкаланар.
- Ити сыл 8. 8 — «Заготскот» Бүлүүтээги хонтуоратын старшай

- агентынан анаар.
- Эмиз ити сыл 8. 15 — «Заготскот» Бүлүүтээги хонтуоратын управлюющайын эбээһинэһин бириэмэһэй толорооччунан анаар.
- Эмиз ити сыл 10. 22 — старшай агент.
- 1933 с. 6. 3. — Страховой касса Бүлүүтээги отделениетын хааччылыгыгар.
- 1935 с. 1. 17 — 1934 с. тохсуньутуттан үлэ инбалииэ уонна пенсионер.
- 1936 с. 12. 1 — Өлөөн трактыгар почтальон.
- 1938 с. 5. 1 — Претензиялар бюророларын сибидиссэйэ.
- 1940 с. 1. 10 — Хонтуора начальнигы көмөлөөһөччүтэ.
- Эмиз ити сыл 3. 15 — Старшай почтовой агент.
- 1942 с. 4. 4 — Бүлүүтээги тубдиспансер кылаабынай враһын хаһайыстыбанын чааска көмөлөөһөччүтэ.
- 1944 с. 11. 7 — Статистическай учуоту үчүгэйдик ытытын иһин махтал биллэриллэр.
- 1946 с. 8. 20 — ССРС Урдүк Сэбиэтин Президиумун бас ыйын 6 күнүгээри Бйаарынан «1941-45 сс. Аҕа дойду Улуу сэриитигэр «Килбизинээх үлэтин иһин» 2 377 724 №-дээх медальынан наарадаланар.

Бэчээкчэ А. ВАСИЛЬЕВ
балаһытэ

МАКСИМ КИРОВИЧ АММОСОВ ТУНУНАН САҢА КИНИГЭЛЭР, ЫСТАТЫАЛАР

(Аммосовскай аабыларга)

- 1. Алексеев Е.Е. М.К. Аммосов в Казахстане и Киргизии - Якутск: ООО «Литограф», 1999 г. - 110 с.
- 2. Алексеев Е.Е. Обреченные (по поводу статей И.Ласкова о М.К. Аммосове и П.А. Ойуунском) - Намцы, 1993 - 111 с.
- 3. Алексеев Е.Е. Признание виновным... Служба безопасности Республики Саха: Исторический очерк - М: кондери ЛР, 1996 - 160с.
- 4. Клиорина И.С. Верный друг якутского народа (из личных писем вдовы М.К. Аммосова - Р.И.Цугель) - Якутск: Нац. кн. Издательство «Бичик», 1997 - 64 с.
- 5. Кутуков Р.П. Намын мэлдьи саныыра: ахтыылар - Нам, 1997с. - 32с.
- 6. М.К.Аммосов - гражданин и патриот (материалы научной конференции, посвященные к 100-летию со дня рождения) - Якутск: ИГИ АН РС(Я), 1998-160с.
- 7. М.К.Аммосов и проблемы развития производительных сил Республики Саха (Якутия) (материалы научно - практической конференции 24 декабря 1994 г. Якутск: Издательство ЯГУ, 1994 - 99с.
- 8. М.К.Аммосов. Неизвестные страницы жизни и деятельности: сборник документов и материалов - Якутск, 1998 - 368 с. илл.
- 9. М.К.Аммосов: 1897 - 1938 гг. Фотографии, документы (сост. П.А. Слепцов, И.И.Юргунова - Якутск: Сахаполитграфиздат, 1998 - 112 с.
- 10. Өлбөт үйэлээх Максим: хоһооннор (хоһуойан оһордо М.С.Игнатова) - Дьокуускай: Сорук, 1997
- 11. Слепцов П. Максим Кирович Аммосов кырдыга - «Сахаада» - 1998 - тохсуньу 29 күнэ; 1998 - олунньу 5 күнэ
- 12. Габдышев В. Аммосова чыт и в Турции (вечер памяти М.Аммосова в Турции) — «Якутия» 1998 - 24 февраля - с4
- 13. Амбросьев А.П. Саха Нургуун уола (М.К.Аммосовка аһамыт тойук) — «Саха сирэ» - 1988 - олунньу 17 күнэ.
- 14. Винокурова М., Через 62 года на расстрельном полигоне — «Якутия» - 2000 - 24 октября
- 15. Легендарный Максим — «Якутия» - 2000 - 24 октября
- 16. Васильев Д. Ааспат - араһат дьардыбыт (репрессия иэдээнэ) — «Саха сирэ» - 2000 - алтынньы 26 күнэ - 03
- 17. Антонов Е. Судьба Максима - Ярково в фотографиях и документах: рецензия на книгу «М.К.Аммосов»: 1897-1938 гг. Фотографии, документы — «Якутия» - 1998 - 10 декабря - 4 с.

Балары кини библиотекаттан ылан аарыаххытын сөп.

ҮҮНЭР ҮЙЭ ЛИДЕРДЭРЭ КҮРЭХТЭСТИЛЭР

Ахсынньы 6 күнүгэр Намнаагы культура уонна сынныалан дьэтигэр оскуола оһолорун ортолоругар «Сыл бастыҥ лидер» диэн улустары конкурс буолан ааста. Бу маҥнай ытытыллар конкурс сылаласорута - улустар оскуолалары лидердэрин муньун, күрэхтэһиннэрин бастыҥ эдэр саастаах салайааччыны быһаары. Конкурс үчүгэй тэрээһинээхтик ытытылына. Тэрийээччилэр - улустары үөрөтүрүн управлениета уонна М. С. Дьяконова салайааччылаах «Чолбон» оһу тэрилтэ. Улуус 10 оскуолатыттан

Алена, Хатырыктан 11 кыл. үөрэнээччитэ Дьяконов Саша, Салбантан 11 кыл үөрэнээччитэ Сивцева Нургуяана, 2 Хомуустаахтан 11 кыл үөрэнээччитэ Копырина Надя, 1 Хомуустаахтан 11 кыл. үөрэнээччитэ Куличенко Айсен. Сыһаҕа гимназия 8 «Б» кылааһын үөрэнээччитэ, ытытааччылар конкурстарын кыайылааҕа Сидорова Аня бэрт холкутук туттан, мичээрдээн конкурсу ытыта, оһолор биһирэбиллэрин ылла. Жюрига эмиз үөрэнээччилэр, улустары оһолор сүбэлэрин кытылылаахтара Сысолятина На-

стя (НСШ-2), Заровняева Мира (ХСФАШ), Евстафьев Алеша (ХАСШ) кыттааччылары сыналаастылар. Жюрины салайдылар улустары үөрөтүрүн управлениетын салайааччытын иһтэр үлэргэ солбуйааччыта А. С. Павлова уонна «Түөлбэ» оһу кинийн директорун солбуйааччыта О. И. Потапова. Жюри председателэ А. С. Павлова конкурсу сағалаан киирин тыл эпиптин кэннэ, күрэхтэһин иһки түһүмэһин барда. Вастакыга 3 күрэх буолла. Оһо кыттааччылар бэйэлэрин билсиннэрдилэр, оһон «Оһолор республикабыт» («Моя детская республика») диэн оскуолалардаагы оһу тэрилтэлэрин, бэйэни салайыны органарын үлэтин кэпсээтилэр. Усүһүнэн, сынныана таарыйа көрөччүлэри кытта араас сонун оһоньуулары ытытылар. Манна балииэтээн эттэххэ, кыттааччылар бары өйүүр бөлөхтөөх кэлбиттэр. Бэйэни билсиннэриигэ өйүүр бөлөх оһолоро көмөлөөһөччүлээх оскуола лидердэрэ талааннарын, дьоһурдарын дэ көрдөрдүлэр, сорохтор ыллаан, үнкүүлээн, атыттар хоһоон этэн, туох-баар олохторун - саһа төрүөхтэригэр инникитин ханнык идэни талыахтарыгар тийэй илэхоро кэпсээтилэр. Ордук Епифанова Женья, Мордосова Дора, Рыкунов Саша, Муталиева Аза, Дьяконов Саша, Сивцева Нургуяана, Куличенко Айсен чаһылхайдик көһүнүлэр.

«Оһолор республикабыт» диэн олус эпиптээх түһүмэххэ оһу тэрилтэлэрин, президентскай сэбиэтэр үлэлэрэ таблицаларга, схема-

ларга түһэриллэн сырдатыллыахтаах этэ. Хас бириди оскуола оһону иһтигэ, бэйэни салайыныыга ытыгар үлэтэ, биллэн турар, олус кизг, туспа көпсээтэххэ, суруйдаахха улахан ыстатыйа, кинигэ да буолуон сөп. Оһолор ону төһө кыалларынан билсиннэрдилэр, сорохтор учууталларын эмиз умчубатылар, ааттаатылар. Чөл, чэбдик олох туһугар үлэ, айыһа харыстааһына, экологияны үөрөтүн, оһоһор тимуrowsкай үлэ оскуолаларга быстыбакка ытытыларын сэргии иһитим. Бу үс күрэх түһүмүнэн иһки түһүмэххэ 6 кыттааччы таһыста - Епифанова Женья, Мордосова Дора, Неустроева Лина, Рыкунов Саша, Дьяконов Саша, Куличенко Айсен. 2-с түһүмэх финалистар Саха сириг туһунан биллиилэрин бэрэбиэркэлиир ытытылыларга эпиптээһинтэн сағаланна. Республикабыт исторياتыгар, географиятыгар, айыһатыгар сыһааннаах үстүү ыйытылыларга Рыкунов Саша, Дьяконов Саша барытыгар сөпкө хоруйдаатылар, Куличенко Айсен иһки сөп эпиптэти биздэ, атыттар биридии ыйытыгыта таба эпиптээтилэр. Ол кэнниттэн эдэр салайааччылар тыл этэр кэмнэро кэллэ, бу кинилэргэ күрэхтэһин түмүк холонуута буолла. Этиилэригэр республика, дойду кэлэр кэскилин, саһа үйэргэ сайдыытын хайдах көрөллөрүн уонна ону ситигэр суоллары быһаарыахтаахтар. Оһолор эпипт тылларыгар республика инники дьылдата кинилэр илиилэригэр баарын өйдүүлэрин көрдөрдүлэр, билигин ыарахаттар туоратылыахтара диэн эрэллэрин

этилар. Ол хайдах ситиһилэрин ситэри быһаарбаталлар дараны, Рыкунов Саша эпиптинэн: «Саһа үйэргэ саһа сириг биригэ тууохпут», - диэн бигэ санааларын биллэрдилэр. Жюри түмүгү таһааран, конкурс кыайылааһынан, сыл бастыҥ лидеринэн 1 Хомуустаах оскуолатын үөрэнээччитэ Айсен Куличенко ааттанна. Оһо, көрдөххө да, бары сөбүлэстилэр. Хас биридилэрэ сыты-хотуу оһолор ортолоруттан чорбойор элэккэй, холку майгылаах, долгуйдар да онтон олох толлубат уол көрөччүлэри, кыттааччылары бастакытан бэйэтигэр тардан ордук биһирэбил ылбыта, бэлиэтиэн эттэххэ, оскуола үлэтин туһунан бэрт сипилии, киһи истэр гына кэпсээбитэ. Кини улустары үөрэх управлениетын аатыттан «За лучший вклад в дело ученического самоуправления» диэн бочуоттаах грамотанан, сыналаах бэлэһинэн уонна «Океан» лааһырга барар путевканы наарадаланна. Бары финалистарга бочуоттаах грамоталар, атын кыттааччыларга махтал суруктар туттарылынылар. Оскуола активын оһолоро маньык күрэхтэһингэ көрсүһэн, билсиннэригэр барыттар уонна бэйэ-бэйэлэрин иһигэр үлэлэригэр оһуоттуулар, оһуот аастаһаллара, биллэн турар, олус наадалаах, инники сайдалларыгар туһалаах суол. Оскуола лидердэрин конкурса сыл айы ытытыллара былааннаар. Кинилэргэ өссө да элбөх, урдүк ситиһилэри үүнэн эрэр үйэргэ баарыабын.

Л. НОВГОРОВОА

Программа ТВ с 25-го по 31-ое декабря

25 декабря, понедельник

ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро"
09.00 Новости
09.20 "Вавилонская башня"
10.25 "Что? Где? Когда?" 25 лет в эфире
12.00 Новости
12.15 Телеканал "Добрый день"
12.55 Фильм "Тайна двух океанов"
14.30 Программа "Вместе"
15.00 Новости
15.20 Звездный час
15.50 "...До шестнадцати и старше"
16.30 Мультсериал "Покемон"
16.55 "Вавилонская башня"
18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
18.30 "Взорванные сны"
18.50 Жди меня
19.40 "Граница. Таежный роман"
20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 Время
21.40 Сериал "Секретные материалы"
23.25 Взгляд
00.10 "Майк Хаммер идет жениться"
01.05 Ночные новости

РТР
Канал "Россия"
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
06.15, 06.30 "Доброе утро, Россия!"
06.20 Семейные новости
06.50, 08.50 Городские новости
07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов"
07.50, 09.15 "Черным по белому"
08.30 "Москва - Минск"
09.20 "Дежурная часть"
09.35 "Телепузики"
10.00 "Мануэла"
11.00 Вести
11.30 "Санта-Барбара"
12.30 "Что хочет женщина"
13.00 Новая "Старая квартира"
14.00 Вести
14.30 Сериал "В зеркале Венеры"
15.30 "Богатые и знаменитые"
16.25 "Друзья-II"
17.00 Вести
Якутск
17.30 Программа передач.
17.35 "Республика Саха". Киножурнал
17.45 "Чуона-2000"
18.20 "Земельная реформа"
18.50 "Сарыал"
19.30 "Саха сирэ-Якутия"
19.50 Реклама
Канал "Россия"
20.00 Вести
20.30 Подробности
20.50 Комедия "Вечерний лабиринт"
22.35 "Обо всем"
23.00 Вести
23.30 "Мир сегодня-II"
23.40 Фильм "Горец-2"
01.40 "Дежурная часть"

3-я программа
Канал "Россия"
17.30 Сериал "Чародей. Страна Великого Дракона"
19.00 "История любви"

26 декабря, вторник

ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро"
09.00 Новости
09.20 "Вавилонская башня"
10.25 "Граница. Таежный роман"
11.30 "Взорванные сны"
12.00 Новости
12.15 Телеканал "Добрый день"
12.55 Мультсеанс океанов"
13.10 "Тайна двух океанов"
14.30 Программа "Вместе"
15.00 Новости
15.20 Царь горы
15.50 "...До шестнадцати и старше"
16.30 Мультсериал "Покемон"
16.55 "Вавилонская башня"
18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
18.15 Сериал "Все путешествия команды Кусто"
18.45 Здесь и сейчас
18.55 Как это было. "КГБ против Довлатова. 1978 г."
19.40 "Граница. Таежный роман"
20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 Время
21.50 Фильм "Женитьба Балзыминова"
23.35 Программа "Цивилизация"
00.05 "Майк Хаммер: Девочка и смерть"
01.10 Ночные новости

РТР
Канал "Россия"
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
06.15, 06.30, 08.40 "Доброе утро, Россия!"
06.20 Семейные новости
06.50, 08.50 Городские новости
07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов"
07.50, 09.15 "Черным по белому"
08.30 Подробности
09.20 "Дежурная часть"
09.35 "Телепузики"
10.00 "Мануэла"
11.00 Вести
11.30 "Санта-Барбара"
12.30 "Что хочет женщина"
13.00 Новая "Старая квартира"
14.00 Вести
14.30 Сериал "В зеркале Венеры"
15.25 "Богатые и знаменитые"
16.25 "Друзья-II"
17.00 Вести
Якутск
17.30 Программа передач
17.35 Год детства и детского спорта
17.50 Тыя сирэ
18.20 Форум студентов республики
18.50 "Якутия. Век XX"
19.30 "Саха сирэ-Якутия"
19.50 Реклама
Канал "Россия"
20.00 Вести
20.30 Подробности
20.50 "Аншлаг" и К
22.00 "Любовь Казарновская. Бенефис"
23.00 Вести
23.30 "Мир сегодня-II"
23.40 Фильм "Спасатели"
00.30 Мужчина и женщина
01.30 "Дежурная часть"

3-я программа
Канал "Россия"
17.30 "Чародей. Страна Великого Дракона"
19.00 "История любви"

27 декабря, среда

ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро"
09.00 Новости
09.20 "Вавилонская башня"
10.20 "Граница. Таежный роман"
11.25 Сериал "Все путешествия команды Кусто"
12.00 Новости
12.15 Телеканал "Добрый день"
13.05 Фильм "Новогодние приключения Маши и Вити"
14.30 Программа "Вместе"
15.00 Новости
15.20 Зов джунглей
15.50 "...До шестнадцати и старше"
16.30 Мультсериал "Покемон"
16.55 "Вавилонская башня"
18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
18.15 Сериал "Все путешествия команды Кусто"
18.45 Здесь и сейчас
18.55 Человек и закон
19.40 "Граница. Таежный роман"
20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 Время
21.50 Фильм "Берегись автомобиля"
23.40 Песня года
00.10 "Майк Хаммер: блудная дочь"
01.15 Ночные новости

РТР
Канал "Россия"
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
06.15, 06.30, 08.40 "Доброе утро, Россия!"
06.20 Семейные новости
06.50, 08.50 Городские новости
07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов"
07.50, 09.15 "Черным по белому"
08.30 Подробности
09.20 "Дежурная часть"
09.35 "Телепузики"
10.00 "Мануэла"
11.00 Вести
11.30 "Санта-Барбара"
12.30 "Что хочет женщина"
13.00 Новая "Старая квартира"
14.00 Вести
14.30 Мультсериал "Приключения Астерикса"
15.50 "Богатые и знаменитые"
16.25 "Друзья-II"
17.00 Вести
Якутск
17.30 "Разведчики недр"
18.05 Молодежный ТелеКанал
18.20 Официальный канал
18.50 "ТВ-Спорт"
19.30 "Саха сирэ-Якутия"
19.50 Реклама
Канал "Россия"
20.00 Вести
20.30 Подробности
20.50 Боевик "В поисках приключений"
23.00 Вести
23.30 "Мир сегодня-II"
23.40 Фильм "Спасатели"
00.30 Мужчина и женщина
01.30 "Дежурная часть"

3-я программа
Канал "Россия"
17.30 "Чародей. Страна Великого Дракона"
19.00 "История любви"

28 декабря, четверг

ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро"
09.00 Новости
09.20 "Вавилонская башня"
10.25 "Граница. Таежный роман"
11.30 Сериал "Все путешествия команды Кусто"
12.00 Новости
12.15 "Серебряный шар"
13.05 Фильм "Обыкновенное чудо"
14.30 Программа "Вместе"
15.00 Новости
15.20 Программа "100%"
15.50 "...До шестнадцати и старше"
16.30 Мультсериал "Покемон"
16.55 "Вавилонская башня"
18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
18.15 Сериал "Все путешествия команды Кусто"
18.45 Здесь и сейчас
18.55 Программа "Процесс"
19.40 "Граница. Таежный роман"
20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 Время
21.50 Праздничный концерт из ГКЗ "Россия", посвященный Дню спасателя
23.55 "Майк Хаммер: час ведьм"
00.55 Ночные новости

РТР
Канал "Россия"
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
06.15, 06.30, 08.40 "Доброе утро, Россия!"
06.20 Семейные новости
06.50, 08.50 Городские новости
07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов"
07.50, 09.15 "Черным по белому"
08.30 Вестник таможни
09.20 "Дежурная часть"
09.35 "Телепузики"
10.00 "Мануэла"
11.00 Вести
11.30 "Санта-Барбара"
12.30 "Что хочет женщина"
13.00 Новая "Старая квартира"
14.00 Вести
14.30 Мультсериал "Приключения Астерикса"
15.35 "Богатые и знаменитые"
16.25 "Друзья-II"
17.00 Вести
Якутск
17.30 Программа передач
17.35 "Республика Саха"
17.50 "Немного о Японии"
17.55 Организация обучения незанятого населения
18.15 Детская телерадиокомпания "Полярная звезда"
18.45 Молодежный ТелеКанал
19.00 "62-я параллель"
19.30 "Саха сирэ-Якутия"
19.50 Реклама
Канал "Россия"
20.00 Вести
20.30 Подробности
20.50 Комедия "Неспящий в Сизтле"
23.00 Вести
23.30 "Мир сегодня-II"
23.40 Комедия "200 сигарет"
01.35 "Дежурная часть"
01.45 Горячая десятка

3-я программа
Канал "Россия"
17.30 "Чародей. Страна Великого Дракона"
19.00 "История любви"

29 декабря, пятница

ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро"
09.00 Новости
09.20 "Вавилонская башня"
10.25 "Граница. Таежный роман"
11.30 Сериал "Все путешествия команды Кусто"
12.00 Новости
12.15 Телеканал "Добрый день"
13.05 "Обыкновенное чудо"
14.30 Программа "Вместе"
15.00 Новости
15.20 Фильм "Волшебное Рождество"
16.55 "Вавилонская башня"
18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
18.15 "Вавилонская башня"
19.20 Здесь и сейчас
19.40 Поле чудес
20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 Время
21.55 Комедия "К-9: собачья работа"
23.50 Комедия "Встретимся на Таити"
01.35 Ночные новости

РТР
Канал "Россия"
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
06.15, 06.30, 08.40 "Доброе утро, Россия!"
06.20 Семейные новости
06.50, 08.50 Городские новости
07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов"
07.50, 09.15 "Черным по белому"
08.30 "Тысяча и один день"
09.20 "Дежурная часть"
09.35 "Телепузики"
10.00 "Мануэла"
11.00 Вести
11.30 "Санта-Барбара"
12.30 "Что хочет женщина"
13.00 Новая "Старая квартира"
14.00 Вести
14.30 Мультсериал "Приключения Астерикса"
15.40 "Богатые и знаменитые"
16.25 "Друзья-II"
17.00 Вести
Якутск
17.30 Программа передач
17.40 "Геван". С Новым годом!
18.10 "Туймаада-Нефть"
18.25 Правовой канал
18.50 "Добрый вечер, Якутск!"
19.30 "Саха сирэ-Якутия"
19.50 Реклама
Канал "Россия"
20.00 Вести
20.30 Подробности
20.50 Комедия "Блеф"
22.55 "Шедевры уходящего века"
01.00 Фильм "Любовь и грезы Голливуда"
01.30 "Дежурная часть"

3-я программа
Канал "Россия"
17.30 "Чародей. Страна Великого Дракона"
19.00 "История любви"

30 декабря, суббота

ОРТ
08.00 Новости
08.20 Программа "100%"
08.50 Семейная комедия "Альф"
09.30 "В мире животных"
10.15 Смак
10.35 "Смехопанорама"
11.10 Фильм "Капитан Хук"
13.45 Утренняя почта
14.15 Здоровье
15.00 Новости
15.15 "Дисней клуб": "101 далматинец"
15.40 Суперфильм "Близкие контакты третьей степени"
18.00 Новости (с сурдопереводом)
18.15 "Ускоренная помощь-2: эпидемия"
19.05 Комедия "Операция "Ы" и другие приключения Шурика"
21.00 Время
21.40 "Что? Где? Когда?" 25 лет в эфире
23.05 Боевик "Ликвидатор".
00.50 Фильм "Автобусная остановка"

РТР
Канал "Россия"
07.30 Комедия "Заговор доктора Фу Манчу"
09.05 "Том и Джерри". Мультсериал
09.30 "Телепузики"
10.00 "Доброе утро, страна!"
10.50 "Сто к одному"
11.35 Сам себе режиссер
12.05 "Золотой ключ"
12.25 "Рождественские приключения комиссара Рекса"
14.00 Вести
14.20 Комедия "Девушка моей мечты"
16.00 "Международная панорама"
Якутск
17.00 "Навстречу ребенку"
17.55 "Семь дней столицы"
18.05 Народный депутат Гос. Думы РФ В.Басыгысов
18.45 "Сардаана"
19.15 "Лена-ТВ"
Канал "Россия"
20.00 Вести
20.20 "Сибирский цирюльник"
21.00 Комедия "Красотка-2: сбывшая невеста"
23.25 Фильм "Шоу Герлз"
01.40 "ТВ БИНГО ШОУ"
02.35 Музыкальная программа

3-я программа
Канал "Россия"
17.00 "Пресс-клуб"
18.00 Моя семья
19.00 Комедии: "Поговори на моем языке", "Случай на фабрике №6", "Золотые рыбки"

31 декабря, воскресенье

ОРТ
07.45 Слово пастыря
08.00 Новости
08.15 Армейский магазин
08.55 Дисней-клуб: "101 далматинец"
09.20 Утренняя звезда
10.15 "Непутевые заметки"
10.35 Пока все дома
11.15 Мультсериал "Незнайка на Луне"
11.40 Фильм "Великолепная семерка"
14.05 "Эх, Семеновна!"
15.00 Новости
15.15 "Дисней клуб": "Все о Микки Маусе"
15.40 "Новогодний аттракцион"
16.30 Комедия "Карнавальная ночь"
18.00 Новости (с сурдопереводом)
18.20 Комедия "Пес Барбос и необычный кросс" и "Самогонщики"
18.50 "КВН-2000"
21.00 "Время"
21.50 Комедия "Джентльмены удачи"
23.25 "Старые песни о главном. Постскриптум"
23.55 Новогоднее обращение Президента Российской Федерации В.В.Путина
00.05 "Старые песни о главном. Постскриптум"

РТР
Канал "Россия"
07.30 "Крот и Рождество". Мультфильм
07.35 Комедия "Мистер Несчастный случай"
09.05 "Почта РТР"
09.35 "Доброе утро, страна!"
Якутск
10.15 "Туннук". Са%а дьыллаабы дьиктилэр (лотерея)
10.55 "Лена-ТВ"
11.15 "Бизончик"
Канал "Россия"
11.45 Русское лото
12.25 Комедия "Няньки"
14.00 Вести
14.20 Диалоги о животных
15.25 "Планета Земля"
Якутск
16.30 "Два роля"
17.30 Фильм "Тихие омуты"
20.00 Вести
Якутск
20.30 Новогодний репортаж Корпункта в Москве
20.50 "Ыаллылар". Телесериал
21.30 "Баллада времени"
Канал "Россия"
22.20 Новогодний "Аншлаг"
23.20 "Голубой огонек"
Якутск
23.45 Новогоднее обращение Президента Республики Саха (Якутия) М.Е.Николаева
Канал "Россия"
23.55 Новогоднее обращение Президента России В.В. Путина
00.00 Продолжение "Голубого огонька"
01.30 "Два роля"
03.05 "Доброе утро, страна!"

3-я программа
Канал "Россия"
10.15 "Аншлаг и К"
11.15 "Городок"
20.30 "Городок"
21.10 Бенефис Романа Карцева

Түргэнник өрөмүөнүүбүн.
2 2 - 2 - 4 4
Чэлчэтии бүтүөр дээр 7 күн хаалла

Наадыар дьон телефоннаанг, кэлиэм!

Спорт — тулуур, спорт — дьулуур

КӨРСҮӨХХЭ ДИЭРИ!

Үөдэй уонна Хамаарта нэһиликтэр дуобатчытара 13 дуоскаҕа табарысты керүстүлэр. Билдэйттар этилэринэн хамаарталар иккис састабынан оонньоотулар. Маастарга кандидаттар керөөччүлэринэн буоллулар.

Маньаха да хамаарталар тулуппатылар. Икки оонньоу түмүгүнэн ахсаан 17 : 9 очкоҕа дьылээхтэр туһаларыгар буолла. Манна киһи баркыһиэр баар, биэр да дуоскаҕа тэниһии буолбата. Ол курдук 9 дуоскаҕа хамаарталар, 4 дуоскаҕа үөдэйдэр утарылаһааччыларын хоттулар. Бу оонньооччулар оонньоу таһымнара мөлтөөн кердөрөр. Ол аата «от атах тэптэрин» кыйсаллар. Дьининэн тэн баайылаах оонньооччулар кыйсыбаттар, үкесүн тэннэһэчилэр.

Бу керсүһүүгэ үөдэйтэн быраатты Е.Д. уонна Т.Д. Яковлевтар икки уолатарын илдэ кэлбитэр. Онон 4 Яковлев хамаанда чизин көмүскээтэ. Олортон үстэрэ кыйанхотон бардылар, 6 очкону ыллылар. Арай остуолтан төбөтө быкпакка, истээх сону суулуу тутан, үрдэтинэн олорут кыракый Дима нэһилэ хоттордо.

Билдэйттарбыт: «Аны

саас биһиэхэ тийээрин, сүүрбэ дуоскаҕа керсүөхпүт» диэн өссө ыгыран бардылар. Керсүөххэ диэри, күндү дождоттор!

Е. ФЕОФАНОВ, Хамаарта

БАРЫ МИЭСТЭЛЭСТИБИТ

Ахсынны 10 күнүгэр «Дьулуур» сүүрүү кулуубун тэрээһининэн үгэскэ кубулуйбут кыһынгы сүүрүү Дьокуускай куоракка ытылына. Онон Мэҥэ-Хаҥаластан, Намтан, Дьокуускай куораттан, СГУ-тан уонна «Алмаас» кулууптан (Дьокуускай) 150-ча эдэр уонна ветеран сүүрүктэр стартка таһыстылар.

18-68 саастаах эр дьон 9,6 км. дистанцияҕа илинкалин түһүстүлэр. 4,8 км. дистанцияҕа дьахталлар күүстэрин холостулар.

Күрэхтэһингэ биһиги улууспуттан 5 сүүрүк кыттан бары бириэстээх миэстэлэргэ тигистилэр. 50-54 саастаах ветераннарга СР спордун маастара Петр Наумов иккис, 55-59 саастаахтарга Егор Колесов үһүс, 65-тэн үөһэ Семен Тимофеев үһүс миэстэлэннилэр. Дьахталлар күрэхтэһилэригэр Россия спордун маастара Татьяна Жиркова 18 мун. 43 сөк. кэлэн холкутук бастата. Парасковья Степанова

ва 24 мун. 47 сөк. кердөрөн иккис миэстэлэннэ.

Ааспыт күрэхтэһинилэргэ тэрээһин мөлтөбүттэн, ул-харчы суоһуттан улууспут күүстээх спортсменнара кыттыбатылар. Сүүрүктэригэр бары күүстэрин холостулар буоллар өссө астык буолара хаалла.

Петр НАУМОВ, СР спордун маастара

ТЭРЭЭНИНИН ТУПСАРЫАХХА

Кэлин сылларга республикаҕа, улууска чөл олох иһин дуоспуруннаах уонна былааннаах үлэлэр ытылланнар ыччат, дьон-сэргэ ортолоругар сэргэхсийи быһыытамайгыта билинэ. Итиннэ нэһилиэтин, ордук үөрэнээччилэр, ыччаттар ортолоругар физкультураны уонна спорду пропагандалаһын, эрчиллилэри, күрэхтэһилэри тэрийи ороула улаатта.

70-с сыллар бүтүүлэригэр үөрэх үлэһитэрин профсоюзтарын комитетын чилиэнэ В. Сыромятников былааннаабыт уонна көбүлээбит күрэхтэһилэри, кинини солбуйбут Р. Попов тэрийэн, кэгэтан ыппыта үтүө үгэскэ кубулуйан, үөрэх үлэһитэрин күрэхтэһилэрэ сыллата, былааннаахтык ытыллаллар.

Үөрэх үлэһитэрин профсоюзун XX-с үйэни түмүктүүр спорт биэс керүгэр күрэхтэһилэрэ

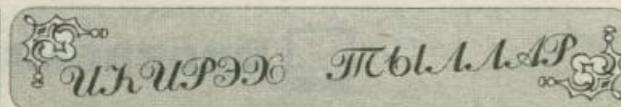
бу күнүгэр ытыллаллара былааннаар. Күрэхтэһилэр эрийсиилээхтик барыахтара. Хас биридди кыттааччы бу күрэхтэһилэри үтүө өйдөбүннүк оностоу.

Ааспыт үөрэх сылыгар улуус оскуолалара икки бөлөбүнэн күрэхтэһилэригэр бастакы бөлөххө 10 командаттан Хамаарта, Хатын Ары орто, 1 сүһүөх начальнай оскуола коллективтара бастабытара. Иккискэ 9 командаттан Бөгүн, Модут, 2 Хомуस्ताах орто оскуолалара инники тахсыбытара.

Күрэхтэһилэр олус эрийсиилээх буоланнар интэриһи тарпыттара. Ол эрэри сорох оскуолалар (Нам 2 №-дээх, Хамаарта, Хатын Ары, Көбөкөн орто) командаларыгар тупсура дьону киллэрэн, бутуру таһаарбыттара. Дьинэр туһааннаах оскуола бирикээһинэн үлэлиир, профсоюз чилиэнэ эрэ кыттар бырааптаах.

Буолаары турар күрэхтэһингэ итинник алдастары таһаарбат инниттэн судейскай коллегия кытааннах ирдэбили олохтоохха. Оскуолалар профкомнара, администрациялар күрэхтэһи таһымна үрдэтэр инниттэн команданы чизинэйдик кытыннараллара эрийилэр.

Л. АНДРОСОВ, педагогическай үлэ уонна спорт ветерана

Нам улуспотребобществотын Сэбиэтэ, Правлениета, профкома уонна кырдыаҕастарын Сэбиэтэ үлэ-тыыл ветераннарын, кооперативнай эргизин туйгууну СТАРОСТИН ЕГОР ПЕТРОВИЧЫ 80 сааһын туолбут үөрүүлээх юбилейынан итиитик-истинник эврдэлиилэр! Баҕараллар киниэхэ чэгизин доруобуйаны, уһун дьоллоох олоху, өссө да оҕолоругар күүс-көмө, сүбэһит буола сылдьарыгар.

БИЛЭЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

УЛУУС БАҔЫЛЫГЫН ДЬАҔАЛЛАРА БЫРААБЫННЫК КҮННЭРИГЭР АРЫГЫНЫ АТЫЛЫЛЫРЫ БОБОР ТУУНАН

Саҥа дьыллааҕы бырааһынныктарынан сибээстээн дьаһайбыт:

1. Бырааһыннык иннинээҕи уонна бырааһыннык күннэригэр — 2000 сыл ахсынны 30 күнүттэн 2001 сыл тохсунньу 1 күнүгэр диэри — арыгыны атылылыры улууска боборго.

2. Бу дьаһалы бас билии форматтыттан тутулууга сох бары предприятиелэр, маҕаһынар тутуһохтаахтар.

3. Дьаһал туолуугун хонтуруолун нэһиликтэр дьаһалталарыгар, ИДЬУО, нолуок инспекциятыгар, улуус дьаһалтатын эргизингэ отдельдыгар сүктэрэргэ.

Улуус баһылыга А. ДЬАКОНОВ

КЭЛТЭГЭЙ — ФРУНЗЕ ТУААЙЫТЫНАН ӨРҮҮ ТУОРААҔЫН ТУУНАН

Фрунзе нэһилиэгин дьаһалтатын производственной комиссиятынан Фрунзе — Кэлтэгэй өрүһү туорааһын мууһун халыгын кээмэйдээһин түмүгүнэн дьаһайбыт:

1. Кэлтэгэй — Фрунзе туааһытынан өрүһү туорааһыны 2000 сыл ахсынны 22 күнүттэн 15 тоннаҕа диэри көнүлүүргэ.

2. Фрунзе нэһ. дьаһалтата туорааһынга суолунан сылдыгы быраабылаларыгар сөп түбэһинэрэн сөптөөх бэлэлэри туруорарыгар.

3. Өрүһү туорааһыны ГИБДД, айылҕа харыстабылын комитета хонтуруолга ылаллар.

Улуус баһылыга А. ДЬАКОНОВ

«САНДАЛЫ» ОСТОЛОБУЙГА

ахсынны 27 к. УЛУУС БАРЫ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЛЭРИН САҔА ДЬЫЛЛААҔЫ БИЭЧЭРТЭ ЫҔЫРАБЫТ

Билээт улуус дьаһалтатын 215 нүөмэрдээх хонугар атыыланар. Сыаната — 300 солк. Билээтэр нүөмэрдэринэн лотерея оонньоно. Супер-бириис — чэпчэтиллээх кредит. Маскардакка кыайылаахха «Кизгэ» ювелирной сыах онгоһуктара, «Любава» уонна да атын предпринимателлэр сыаналаах бириэстэрэ.

Кэлин, сылдыг, билдэйттэн! Предпринимателлэри ойчур фонда

Намский Линейно-технический цех ГП «Сахателеком» доводит до сведения потребителей о том, что вводятся новые тарифы:

- С 1 января 2001 года приказом правления МАП Российской Федерации № 925 от 04.12.00 г. на международные разговоры для бюджетных организаций на магистральных направлениях круглосуточно во все дни недели (руб):

- от 601 км. до 1200 км. - 4-60
- от 1201 км. до 3000 км. - 5-60
- от 3001 км. до 5000 км. - 7-40
- от 5001 км. до 7000 км. - 9-40

С 10 января 2001 года утверждением правления МАП Российской Федерации № 33/05-16 от 16.11.2000 г. на услуги телеграфной связи:

- внутренние телеграммы за слово
- обыкновенные - 1-05
- срочные - 2-60
- телеграмма - письмо - 0-53
- при минимуме платы (из расчета телеграммы в 25 слов) - 13-25

- телеграфный сбор для всех видов и категорий внутренних - 2-90

- уведомление о вручении телеграфом:
- уведомление телеграфом - 25-20
- уведомление срочное - 62-40

Тарифы даны без учета налога с продаж в 1,5%

Администрация Намского ЛТЦ

Бу дьыл ахсынны 25 күнүгэр РФ Сбербааны Намнааҕы 5040 №-дээх отделениетын Хамаартаҕааҕы 019 №-дээх уонна 1-Хомуस्ताаҕааҕы 05 №-дээх филиалларын үлэлэрэ тохтотуллар. РФ Сбербааны Саха баанын председателин 200 №-дээх 2000 сыл 18 күнүгэр бирикээһин быһыытынан бу филиалларга баар уурдарыларын Нам салотугар 5040 №-дээх РФ Сбербаанын отделениетын оперативнай чаһыгар көһөрүллэр.

РФ Сбербааны Намнааҕы 5040 №-дээх отделениетын администрацията

Нам педучилищетын коллектива училище культурнай кинин директоругар Уваровской Иннокентий Афанасьевичка, кини чугас дьонугар тапталаах эдииндэрэ Кыһыл Дэркэбинэ олохтоо УВАРОВСКАЯ АННА ИННОКЕНТЬЕВНА эмискэ ылдыан өлбүтүнэн кутурбанын тирирдэр.

Выражаем глубокое соболезнование педагогу - психологу я/с № 1 «Солнышко» Гаврильевой Людмиле Георгиевне по поводу кончины отца НОГОВИЦЫНА ГЕОРГИЯ НИКИФОРОВИЧА ветерана ВОВ, заслуженного работника сельского хозяйства Коллектив я/с № 1 «Солнышко»

КЫАЙЫЛААХТАР КИМНЭЭХТЭРИЙ?

Улуус баһылыгын быыбарын II туруун түмүгүнэн «Вэрт билгэһит, сыыспат сылык» диэн конкурсе биллэриллбитэ. Манна 119 ааҕааччы кыттыгыны ылла, онтон 61-рэ дьахталлар, 58-һа - эр киһи.

Бу кыттыгыт дьонтон ким даҕаны быыбар түмүгүн чопчу таайбата. Арай Партизантан Игнат Кириллович Барамыгин кыранан сыстарда (Дьяконов А.Н. - 50%, Ядреев А.Н. - 45,6%). Иккис миэстэҕэ Нам салотугар олорор Новгородова Екатерина Ильинична (туһааннааһынан 51,46%; 47,13%). Биһирэбил бириэстэргэ тиксибитэр испиһэктэрин эмиз Намтан Заболоцкая Анастасия Степановна түмүктээтэ (47%; 52%). Кинилэри ахсынны 25 күнүгэр күнүс 3 чааска редакцияҕа 302 кабинекка күүтэбит.

Кыайылаахтары эврдэлээн туран редакция бу конкурса кыттыгыт дьонго барыларыгар махтанар, үүнэн эрэр Саҥа Дьылынан эврдэлиир уонна «Энсиэли» хаһыаты кытта сибээстэрин быспатарыгар баҕарар!

«Энсиэли» хаһыат редакцията.

Намскому управлению ЖКХ срочно требуется на работу токарь со стажем работы, заработная плата 2000 (две тысячи) рублей в месяц.

Дирекция ЖКХ

Намнааҕы типография уларытыллыбыт уонна 2000 сыл ахсынны 6 күнүгэр диэри саҥа киллэриллбит телефоннардаах тэрилтэлэр, квартиралар нүөмэрдэрин справочнигынан бэчээттээн таһаарда.

САҔА ҮЙЭНИ САҔА СПРАВОЧНИКТААХ КӨРСҮН, САҔА ДЬЫЛЫНАН, САҔА ҮЙЭНЭН БЭЙЭ БЭЙЭБИТИН ҮӨРЭ-КӨТӨ ЭБЭРДЭЛЭЙИН! ИТИНИ ТЭНЭ БУ ААТТААХ БЭЛЭХ БУОЛУОН СӨП ЭВЭЭТ!

Справочнигы сибээс отделениеларыттан, общественной тарҕатааччылартан атыылаһын. Сыаната баара эрэ 50 солк.

Выпущен справочник телефонных номеров Намского улуса (с дополнением). Включены номера всех телефонов улуса по состоянию на 6 декабря 2000 года.

Цена 50 рублей. Спрашивайте в отделениях связи, у общественных распространителей.

Намская типография к Новому году реализует: - грамоты, дипломы с Новой годней символикой; - бумага рулонная, газетная - 1 рубль, писчая - 3 рубля, рисовальная - 5 рублей за 1 погонный метр

SPRAVOCHNIK TELEFONOV NAMSKOGO ULUSA (S DOPOLNENIEM) with decorative border and illustration of a tree.

РЕДАКТОР СОЛБ. Г.К.ЭВЕРСТОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционной издательской система — 21141

Төрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хонтуруоллуур уонна регистрациалдыр РФ бачээккэ Госкомитетын СР региональной управлениетыгар регистрациаламьт нүөмөрэ — Я 0085.
Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьэһит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Автор этэрэ хаһыат санаатынны мэлдьи биир буолбат.
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай ул. 1. E-mail: editor62@sakha.ru

Талылына уонна тангылына «Энсиэли» хаһыат редакционнай-издательской систематыгар. Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэннэ. Орджоникидзе ул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис. Индекс — 54889. Тиража — 2226 Бэчээкэ илии баттаһа — 12:00 ч. 22.12. 2000 Сакааһын №-рө — 149